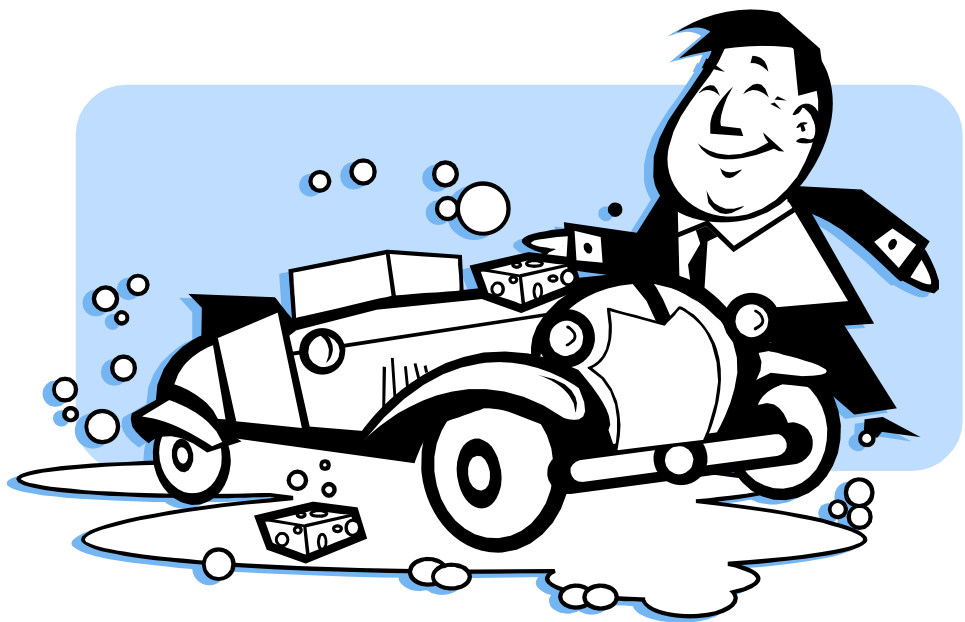

Bilplejeprodukter

Nordisk tilsynsprojekt 2006-2007

Billejeprodukter

Nordisk tilsynsprojekt 2006-2007

TemaNord 2008:585

© Nordisk Ministerråd, København 2008

ISBN 978-92-893-1751-1

Tryk: Ekspresen Tryk og Kopicenter

Oplag: 0

Trykt på miljøvenligt papir som opfylder kravene i den nordiske miljøsvanemærkeordning.

Publikationen kan bestilles på www.norden.org/order. Flere publikationer på

www.norden.org/publikationer

Printed in Denmark

Nordisk Ministerråd

Store Strandstræde 18

1255 København K

Telefon (+45) 3396 0200

Fax (+45) 3396 0202

Nordisk Råd

Store Strandstræde 18

1255 København K

Telefon (+45) 3396 0400

Fax (+45) 3311 1870

www.norden.org

Det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde er en af verdens mest omfattende regionale samarbejdsformer. Samarbejdet omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige, samt de selvstyrende områder Færøerne, Grønland og Åland.

Det nordiske samarbejde er både politisk, økonomisk og kulturelt forankret, og er en vigtig medspiller i det europæiske og internationale samarbejde. Det nordiske fællesskab arbejder for et stærkt Norden i et stærkt Europa.

Det nordiske samarbejde ønsker at styrke nordiske og regionale interesser og værdier i en global omverden. Fælles værdier landene imellem er med til at styrke Nordens position som en af verdens mest innovative og konkurrencedygtige regioner.

Content

Preface	7
1. Sammenfatning og konklusioner.	9
1. Indledning.....	11
2. Lovgivning og problemområder	13
2.1 Klassificering og mærkning - 67/548/EF og 1999/45/EF	13
2.2 Klassificering og mærkning af produktet med ekstrem pH	15
2.3 vaske- og rengøringsmiddelforordningen 648/2004/EF	16
2.4 Mærkning efter vaske- og rengøringsmiddelforordningen	17
3 Inspektion og resultat	19
3.1 Sverige	20
3.2 Norge.....	20
3.3 Finland	21
3.4 Danmark.....	21
4. Konklusion	23
Summary and conclusions	25

Preface

De nordiske kemikalietsynsmyndigheder udgiver under Nordisk Ministerråd rapporter, der beskriver de fælles nordiske tilsynskampagner. Denne rapport omhandler kontrol med bilplejeprodukter. Emnet for denne tilsynskampagne blev bestemt ved det årlige fælles nordiske møde mellem kemikalietsyns myndighederne fra Finland, Sverige, Danmark, Island og værterne fra Norge, i Oslo juni 2005.

Danmark har været projektleder for projektet samt forfatter til denne rapport, der er udarbejdet på baggrund af de data, som de nordiske kemikalietsynsmyndigheder har indberettet.

Projektet er blevet gennemført i perioden 2006 til 2007.

Deltagere i projektet har været:

Anna Forsbacka, Jaana Gustafsson og Annette Ekman fra STTV (Finland),

Karin Rumar og Markus Hagberg fra Kemikalieinspektionen (Sverige),
Tone Line Fossnes og Anne Marie Mo Ravik fra Statens forurensningstilsyn (SFT, Norge),

Niels Br. Jónsson og Einar Oddsoneinar fra UST (Island).

Flemming Hovgaard Jørgensen og Dorrit Skals fra Miljøstyrelsen (Danmark)

1. Sammenfatning og konklusioner.

Tilsynsmyndighederne har i de nordiske lande gennemført et fælles tilsynsprojekt for kontrol af bilerlejeprøduktet. Inspektørerne har kontrolleret om produkterne blev markedsført i overensstemmelse med EU- harmoniseret lovgivning på følgende områder:

- Klassificering og mærkning,
- Sikkerhedsdatablad.
- Vaske- og rengøringsmiddelforordningen.

Der blev kontrolleret 396 produkter fra 104 virksomheder.

Resultatet viste, at der i denne branche ikke er et særlig godt kendskab til reglerne om klassificering og faremærkning af kemiske produkter samt til reglerne om udarbejdelse af sikkerhedsdatablade. Da produkterne ofte markedsføres til professionel anvendelse såvel som til privat brug, er det som regel næsten altid muligt at rekvirere et sikkerhedsdatablad på produktet. Der blev dog fundet mange fejl og mangler på sikkerhedsdatabladene og ofte var der ikke samstemmende oplysninger på etiketten og databladet og de informationer der var oplyst til produktregistre.

Hovedparten af de produkter, der blev kontrolleret, faldt desuden ind under definitionen for vaske- og rengøringsmidler. Reglerne for vaske- og rengøringsmidler blev ændret i 2004 med vaske- og rengøringsmiddelforordningen, gældende fra den 31 marts. Der blev konstateret en del fejl, hvor produkterne ikke var mærket med den særlige mærkning, som skal angives ifølge forordningen. Årsagen er bl.a. virksomhedens opfattelse af, at et produkt som har været beregnet til anvendelse som et rengøringsmiddel, men ikke indholdt overfladeaktive stoffer, ikke er tolket som mærkningspligtigt efter vaske- og rengøringsmiddelforordningen.

Dette er efterfølgende blevet præciseret i ændringen af forordningen den 20. juni 2006¹. Dette har medført, at en række af de kontrollerede produkter ikke opfyldte kravet om deklarering med en særlig mærkning, når produktet bliver markedsført til vaske- og/eller rengøringsformål.

På denne baggrund er det kontrolleret, at produkter der markedsføres som rengøringsprodukt og ikke indeholder overfladeaktive stoffer også nu mærkes efter vaske- og rengøringsmiddelforordningen.

¹ Kommissionens forordning nr. 907/2006 af 20. juni 2006 om ændring af bilag III og VII til Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 648/2004 om vaske- og rengøringsmidler.

Der var også misforståelser i opfattelsen vedrørende placeringen af deklarereringen efter vaske- og rengøringsmiddelforordningens regler. Om hvorvidt oplysningerne på et produkts emballage kan anføres i sammenhæng med oplysningerne om sundheds- og miljøfare. Dette er blevet diskuteret i EU's arbejdsgruppe, som har konkluderet, at disse oplysninger skal anføres separat på emballagen.

Der blev desuden udtaget nogle få produkter, der havde en ekstrem pH-værdi, uden at disse var mærket som ætsende. Produkter med en pH-værdi under 2 eller over 11,5 skal som udgangspunkt mærkes som ætsende. Dog kan der ifølge reglerne for klassificering af produkter foretages specifikke tests ifølge kriterierne for ætsende egenskaber for at ændre denne klassificering. Firmaerne blev bedt om at ændre faremærkningen af produkterne.

1. Indledning

Indenfor rammen af Nordisk ministerråds miljøsamarbejde har de nordiske landes kemikalietsynsmyndigheder² siden 1999 samarbejdet i en undergruppe af Nordisk Kemikaliegruppe(NKG). Arbejdet har til formål at effektivisere tilsynet af kemikalie reglerne i Norden. Tilsynsmyndighederne mødes årligt for at diskutere tilsynsspørgsmål og der besluttet hvilket tilsynsprojekt, der skal igangsættes året efter. Sådanne projekter har fundet sted siden 2001. Samarbejdet finansieres dels gennem Nordisk ministerråd og deltagernes nationale myndigheder. Dette samarbejde mellem myndighederne har flere fordele. Markedet i Norden er stort set det samme. Det er muligt at koordinere tilsynsaktiviteten hos de enkelte virksomheder og der ses en større forståelse hos virksomheden, når det er åbenlyst, at myndighederne har koordineret tilsynsindsatsen. Desuden sker der en viden deling mellem inspektørerne, når tilsynserfaringerne deles.

Ved det årlige tilsynsmøde i Oslo 2005 blev myndighederne enige om at foretage en tilsynskampagne, hvor bilplejeprodukter blev kontrolleret for følgende:

- Klassificering og mærkning,
- Sikkerhedsdatablad
- Vaske- og rengøringsmiddelforordningen
- Indrapporteringen til nationale produktregistre i Norge og Sverige.

Projektet blev gennemført i perioden 2006 og 2007.

For alle kemiske produkter, herunder bilplejeprodukter, er der en række krav til information om produkternes farlige egenskaber. Disse krav er harmoniseret i EU ved direktiv om farlige stoffer³, farlige præparater⁴, og sikkerhedsdatablade⁵. Desuden er produkter markedsført til anvendelse til rengøringsformål omfattet af vaske- og rengøringsmiddelforordningen⁶

Forhandlere af bilplejeprodukter tilhører en branche, hvor kundegrundlaget er bilejere, som selv vedligeholder deres biler. Forhandlerne af bilplejeprodukter er små eller mellemstore virksomheder, der enten selv fremstiller produkterne eller importerer fra fx Tyskland, England, USA

² Island – UST, Norge – SFT, Finland – STTV, Sverige – KemI og Danmark - Miljøstyrelsen

³ Rådets direktiv 67/548/EØF om tilnærmelse af lovgivning om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer(Stofdirektivet)

⁴ Direktiv 199/45/EF om klassificering, emballering og etikettering af farlige præparater(Præparatdirektivet)

⁵ Direktiv 91/155/EØF om sikkerhedsdatablade.

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 648/2004 af 31. marts 2004 om vaske- og rengøringsmidler.

eller Holland. Klassificeringen og mærkningen på det nationale sprog overlades derfor ofte til producenten. Dog findes der også eksempler på, at importøren eller producenten anvender nationale konsulenter til at udarbejde klassificeringen og mærkningen.

Bilplejeprodukter er i dette projekt defineret i følgende kategorier: vask- og rengøringsmidler til bilen, voks og poleringsmidler, rustbeskyttelsesmidler, smøring f. eks. olie til motoren, service produkter som kølevæske, tilsætningsmidler til benzin/diesel samt lak og maling til bilen.

2. Lovgivning og problemområder

Bilplejeprodukter er kemiske produkter og skal derfor overholde den lovgivning, der er harmoniseret i EU:

67/548/EØF (Stofdirektivet),

1999/45/EF (Præparatdirektivet) og

91/155/EØF (Sikkerhedsdatabladsdirektivet).

648/2004/EF (Vaske- og rengøringsmiddelforordningen)

Lovgivningen stiller særlige krav til mærkningen af produkterne, således at forbrugerne bliver advaret mod såvel sundheds- som miljøfare ved et produkt. Sælges produktet til professionelle brugere samles en række oplysninger desuden i et sikkerhedsdatablad. Sælges et produkt kun til private forbrugere er det ikke et lovkrav at udfærdige et sikkerhedsdatablad.

I forbindelse med projektet blev der identificeret to problemområder, hvor der er en fælles nordisk fortolkning af reglerne. Det drejer sig om:

- Klassificering og mærkning af produktet med ekstrem pH.

Mærkning efter vaske- og rengøringsmiddelforordningen, og tolkning af hvilke produkter der er omfattet af forordningen.

2.1 Klassificering og mærkning - 67/548/EF og 1999/45/EF

Kemiske stoffer og produkter (kemikalier) som ifølge EU-direktiverne har fysiske, sundheds – eller miljøfarlige egenskaber, skal klassificeres, mærkes og emballeres forsvarligt.

Reglerne omfatter både kemikalier, der sælges til private og til professionel anvendelse. Eksempler på kemikalier, der bruges af private, kan være ”rene” kemikalier som rensbenzin, eddikesyre og mineralsk terpenin; men også produkter som autoshampoo og motorolie.

Reglerne er lavet for at sikre, at forbrugerne på en systematisk og iøjnefaldende måde kan få oplysninger om, hvilke stoffer og produkter, der er farlige samt hvilke farer de udgør og hvordan de skal håndteres.

Producenter og importører skal skaffe sig kendskab til og kunne vurdere stoffernes og produkternes farlighed. De skal klassificere og faremærke stofferne og produkterne i fareklasser.

At klassificere betyder at lave en vurdering af om et stof er farligt for menneskers sundhed eller miljøet, samt at beskrive faren ved hjælp af fareklasser. En fareklasse kan eksempelvis være "SUNDHEDSSKADELIG". Fareklasserne anvendes sammen med risiko- og sikkerhedssætninger til at vejlede brugerne. Risiko- og sikkerhedssætninger er eksempelvis "Farlig ved indtagelse" og "Opbevares utilgængeligt for børn".

De stoffer, som EU allerede har klassificeret som farlige, kan findes i stofdirektivets (67/548/EØF) Annex 1. Hvis et stof ikke er optaget på Annex 1, skal producenten eller importøren selv vurdere, om det skal klassificeres for farlige egenskaber..

Hvis et stof eller produkt er klassificeret som farligt, skal producenten eller importøren forsyne emballagen med en fareetiket med følgende oplysninger:

- Stoffets eller produktets betegnelse eller handelsnavn.
- Indhold (vægt eller volumen) - gælder dog kun ved salg til private.
- Producentens eller importørens navn, firmaadresse og telefonnummer.
- Navnet/navnene på de farlige indholdsstoffer, som giver anledning til fareklassificeringen (dog ikke for lokalirriterende stoffer).
- Mærkning med farebetegnelse og faresymboler, risikoangivelser (R-sætninger) og sikkerhedsforskrifter (S-sætninger).

Hvis et kemisk produkt er klassificeret for sundhedsfare, skal det eller de stoffer, som giver anledning til klassificeringen, angives på etiketten, hvis koncentrationen er over klassificeringsgrænsen.

Fareetikettens tekst skal være på det nationale sprog og klart adskille sig fra de andre oplysninger på emballagen. Den skal være let at læse og må ikke kunne udviskes. Etikettens farve og udseende skal sikre, at faresymbolet træder klart frem med sort tryk på orange baggrund. Etiketten skal have en størrelse på mindst 52 x 74 millimeter. Jo større emballagen er, jo større skal etiketten være.

Hvert faresymbol skal udfylde mindst en tiendedel – og i alle tilfælde mindst én kvadratcentimeter – af fareetiketten. Fareetikettens tekst skal kunne læses vandret, når emballagen er anbragt normalt.

Af hensyn til blinde og svagtseende skal der på emballagen være en følbare advarsel, når der er tale om kemiske stoffer eller produkter, som sælges i detailhandelen med farebetegnelserne "Yderst brandfarlig", "Meget brandfarlig", "Meget giftig", "Giftig", "Ætsende" eller "Sundhedsskadelig". Den følbare advarsel har form som en forhøjet trekant.

På små emballager, med indhold på under 125 ml, er det ikke nødvendigt at mærke med risiko- og sikkerhedssætninger hvis stoffet er klassificeret som meget brandfarligt, brandnærende eller lokalirriterende. Det

samme gælder for sundhedsskadelige stoffer, som ikke sælges til private. Desuden er risiko- og sikkerhedsætninger ikke påkrævet, hvis produktet er klassificeret som miljøfarligt med faresymbolet N, meget brandfarligt, brandnærende eller lokalirriterende med risikosætningerne 36, 37 og /eller 38. R-36: Irriterer øjnene, R-37: Irriterer åndedrætsorganerne og R-38: Irriterer huden.

Sikkerhedsætninger kan også undlades for kemiske stoffer og produkter, som højst indeholder 125 ml, hvis stoffet eller produktet er klassificeret som brandfarlig eller miljøfarlig uden faresymbolet N.

En emballage, der indeholder farlige kemiske stoffer eller produkter, skal blandt andet opfylde følgende krav:

- Både emballagen og dens lukning skal være konstrueret, så indholdet ikke utilsigtet kan trænge ud.
- Emballagens materiale skal kunne modstå indholdet og må ikke kunne danne farlige forbindelser med det.
- Emballagen skal med sikkerhed kunne tåle den behandling, som erfaringen viser, at den vil blive udsat for.
- Nogle emballager med kemiske stoffer og produkter skal forsynes med børnesikret lukning her i blandt ætsende stoffer.

Ang. Risikosætning R-65 "Farlig: Kan give lungeskade ved indtagelse"

Flydende stoffer og produkter som markedsføres på sprayform indeholder ofte opløsningsmidler som på grund af deres lave viskositet udgør en aspirationsfare for mennesker. Dette medfører, at de skal klassificeres sundhedsskadelige (Xn) med risikosætning R-65 "Farlig: Kan give lungeskade ved indtagelse". Undtaget fra denne regel er dog flydende stoffer og produkter i aerosolbeholdere eller i en beholder med forseglet sprayanordninger.

2.2 Klassificering og mærkning af produktet med ekstrem pH

I forbindelse med udtagning af produkter blev der fundet en række produkter, hvor det fremgik af sikkerhedsdatabladet, at pH-værdien var under 2. Med henvisning til pkt. 3.2.5 i bilag VI i stofdirektivet (67/548/EØF), skal et produkt med lav pH som udgangspunkt klassificeres og mærkes med risikosætningen - 35 "Alvorlig ætsningsfare". Dog var de udvalgte produkter mærket lokalirriterede, Xi.

Som udgangspunkt foretages klassificering og mærkning for sundhedsfare på grundlag af de indgående stoffers klassificering ved hjælp af beregningsmetoderne i præparatdirektivet(1999/45/EF) bilag 2 pkt. 4. I tilfælde, hvor beregningsmetoden ikke giver anledning til klassificering og mærkning for ætsende egenskaber, skal pH-reglen anvendes.

Princippet i pH-reglen er, at produktet bør betragtes som ætsende, såfremt resultatet m.h.t. ætsning kan forudsiges, for eksempel fra stærkt sure eller basiske reaktioner, dvs. produkter med en pH-værdi mindre end eller lig med 2 eller større end eller lig med 11,5.

Viser beregningsmetoden at produktet ikke skal klassificeres og mærkes som ætsende, kan produktet med disse ekstreme pH-værdier kun undtages klassificeringen og mærkning som ætsende, hvis følgende kriterier er opfyldt.

Måling af sur/basis reserve: Hvis den sure eller basiske reserve er for lille til, at produktet kan blive klassificeret med ætsende med risikosætning R- 35.

Tests: Hvis passende tests viser, at produktet ikke besidder ætsende egenskaber (in vitro forsøg efter OECD-test guidelines nr. 430 eller 431).

Bemærk, hvis produktet skal undtages fra klassificering og mærkning som ætsende med risikosætning R-35, kan der dog være tale om at produktet i stedet skal klassificeres og mærkes lokalirriterende, med risikosætning R36/38 "Irriterer øjnene og huden" og altså ikke være uden faremærkning. Bemærk desuden, at selv hvis produktet ikke er ætsende for hud, kan det stadig besidde irriterende egenskaber der betyder, at det skal klassificeres og mærkes som lokalirriterende med risikosætningen R-41 "Risiko for alvorlig øjenskade". Det er derfor vigtigt, at undersøge produktets irritative potentiale overfor både hud og øjne.

2.3 vaske- og rengøringsmiddelforordningen 648/2004/EF

Reglerne stiller krav vedrørende markedsføring af vaske- og rengøringsmidler samt indholdet af overfladeaktive stoffer i vaske- og rengøringsmidler.

Forordningen harmoniserer og præciserer reglerne for markedsføring af vaske- og rengøringsmidler. Formålet er at fremme det indre marked i EU og samtidig sikre et højt beskyttelsesniveau for mennesker og miljø. Der stilles krav om, at alle vaskeaktive stoffer nedbrydes fuldstændigt under aerobe (iltende) forhold. Det gælder også de amphotere og kationiske tensider, hvilket er nyt i forhold til de tidligere regler. Herudover er der krav til deklaration af indholdsstoffer i procent-intervaller, og pligt til at have et datablad for indholdsstoffer, som skal være tilgængeligt for myndigheder og lægefagligt personale.

Emballagen til vaske- og rengøringsmidler, der markedsføres til forbrugeren, skal være mærket med følgende oplysninger med letlæselige, synlige og ufororgængelige bogstaver:

- Produktets navn og handelsnavn.

- Navn, handelsnavn eller varemærke samt fuldstændig adresse og telefonnummer på den ansvarlige for markedsføringen.
- Adresse og telefonnummer samt eventuelt e-mail adresse hvorfra læger kan finde relevante oplysninger om produktets indholdsstoffer.
- Doseringsanvisninger skal være foreskrevet.
- Forordningens bilag VII fastlægger bl.a. regler for deklaration af indholdsstoffer i vægtprocent-intervaller. Desuden skal konserveringsmidler, enzymer, desinfektionsmidler, optisk hvidt og parfume deklareres på emballagen uanset koncentration. Parfumestoffer, som af den videnskabelig komite for kosmetiske produkter (SCCP) er vurderet som allergifremkaldende skal angives specifikt, hvis de forekommer i koncentrationer på mere end 0,01 vægtprocent.

Den virksomhed, der er ansvarlig for deklarationen, skal kende alle indholdsstoffer i de råvarer, han modtager fra sin leverandør. F.eks. er en producent af bilplejemidler, som anvender æteriske olier i sit produkt ansvarlig for at vurdere, om disse olier har et naturligt indhold af deklara-tionspligtige allergifremkaldende duftstoffer. Det kan f.eks. være limone-ne i citrusolie til f.eks. sprinklervæske.

2.4 Mærkning efter vaske- og rengøringsmiddelforordningen

Blandt de prøver der blev udtaget var en stor del vaske- og rengøringsmidler, samt midler der markedsføres til at rengøre overflader af f.eks. lakken på en bil. En del af disse produkter var ikke mærket efter de særlige mærkningsregler, der er angivet i bilag VII til vaske- og rengøringsmiddelforordningen 648/2004EF.

Virksomhederne havde vurderet, at produkterne ikke var omfattet af forordningen, da produkterne var beregnet til anvendelse på en sådan måde, at der ikke var risiko for, at produktet kommer i vandmiljøet. Det forstøves ud over en overflade og umiddelbart herefter aftørres med klud eller køkkenrulle o.l., hvorefter klud/papir bortskaffes som fast affald på sædvanlig måde. Dette er i forordningens indledning under punkt 7 formuleret således:

”Som bekræftet i Kommissionens hvidbog om strategien for en ny kemikaliepolitik bør passende foranstaltninger vedrørende vaske- og rengøringsmidler sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau, navnlig hvad angår vandmiljøet.”

I forordningen, der blev ændret 20. juni 2006 er det yderligere blevet præciseret i punkt 6 således:

”Det fremgår tydeligt af definitionen af »vaske- og rengøringsmiddel« i forordningen, at bestemmelserne om mærkning gælder for alle vaske- og rengøringsmidler, uanset om de indeholder overfladeaktive stoffer eller ej.

I punkt D i bilag VII til forordning (EF) nr. 648/2004 er der imidlertid fastlagt forskellige bestemmelser for industri- og institutionsvaske- og rengøringsmidler, alt efter om de indeholder overfladeaktive stoffer eller ej. Denne forskel i kravene om mærkning tjener ikke noget formål og bør fjernes”.

Forordningen gælder derfor for alle produkter, der anvendes og/eller markedsføres som et vaske- og/eller rengøringsmiddel og som kan udgøre en sundheds- og/eller en miljøbelastning. Uanset om de indeholder overfladeaktive stoffer eller ej, jf. ovenstående.

På denne baggrund er det vurderet, at alle produkter som markedsføres som rengøringsprodukter skal mærkes efter vaske- og rengøringsmidelforordningen. Mærkningen efter vaske- og rengøringsmiddel forordningen skal være adskilt fra anden faremærkning på emballagen.

3 Inspektion og resultat

Bilplejeprodukter er i projektet opdelt i syv undergrupper, der hver især dækker en række produkttyper:

- 1) Vaske og rengøringsmidler
 - i) Vinduesrense midler
 - ii) Bilshampoo- eller voks
 - iii) Indvendige rengøringsmidler
 - iv) Udvendige rengøringsmidler
 - v) Dæk og fælgvask
 - vi) Affedtningsmidler
- 2) Voks og poleringsmidler
 - i) Bilvoks
 - ii) Plast og vinylpoleringsmidler
 - iii) Poleringsmidler for metaldele
- 3) Rustværn
 - i) Rustbeskyttelsesmidler og masse
 - ii) Rustfjernemidler
- 4) Smøring
 - i) Motorolie
 - ii) Smøringsolie
 - iii) Fedt
- 5) Service
 - i) Bremsevæske og gearingsolie
 - ii) Kølevæske
 - iii) Tilsætningsmidler til benzin og diesel
 - iv) Låsolie
 - v) Batterivæske
 - vi) Spartel- og tætningsmasse
- 6) Maling
 - i) Spraymaling
 - ii) Lak
- 7) Øvrig

Alle lande har kontrolleret klassificering, mærkning, emballering, børnesikker lukning og følbar advarselmærkning. Norge, Finland og Danmark har også kontrolleret mærkning efter vaske- og rengøringsmiddelforordningen. Derudover har Norge og Finland kontrolleret anmeldelsen til Produktregisteret og Sverige og Norge har kontrolleret sikkerhedsdatabladene.

Tabel 1 Oversigt over antal kontrollerede produkter fordelt på undergrupper:

	Autoplejeproduct undergruppe nummer							I alt
	1	2	3	4	5	6	7	
Sverige	19	4	1	7	10	1	1	43
Norge	18		1					19
Finland	82	22	25	8	89	32		258
Danmark	32	3	3		31	4	3	76
I alt	146	29	30	15	130	37	4	396

3.1 Sverige

Sverige har kontrolleret 20 virksomheder/forretninger og udtaget 43 produkter. For disse 43 produkter ses der forskellige fejl. Der gøres opmærksom på, at et produkt godt kan have mere end én fejl. Sverige har ikke kontrolleret reglerne i vaske- og rengøringsmiddelforordningen.

Tabel 2

Fejl	Antal
Fejlklassificering (sundhed)	3
Fejlklassificering (miljø)	1
Forkert/manglende faresymbol	2
Forkert/manglende risikosætning	12
Forkert/manglende sikkerhedsætning	11
Forkert/manglende advarsel for allergi	2
Sikkerhedsdatablades pkt. 15 stemmer <u>ikke</u> med etiket	5
Børnesikret lukning	1
Følbar advarsel	5
Etiketten ikke på nationalt sprog	5
Deklaration til Produktregisteret	5
Mindre overtrædelse	10

3.2 Norge

Norge (SFT) har kontrolleret 9 producenter og importører. SFT har ud over stikprøvekontrollen af produkterne også kontrolleret hvilke rutiner virksomhederne har for deres kemikaliekontrol. Ifølge de norske regler (*internkontrollforskriften*) skal virksomhederne have en skriftlig rutine for dette. Enkelte virksomheder havde mangler ved deres rutine for kvalitetssikringen af færemærkningen, sikkerhedsdatablade og produktanmeldelser til Produktregisteret.

I alt er der i stikprøvekontrollen udtaget 19 produkter. For enkelte produkter blev færemærkningen kontrolleret i forhold til anmeldte oplysningerne fra Produktregisteret. Af typiske fejl fandt de:

- Ikke overensstemmelse mellem oplysningerne på etiket og sikkerhedsdatablad og oplysninger givet til Produktregisteret.
- Nogle få produkter var ikke anmeldt til Produktregisteret
- Mangler ved farebetegnelse, risikosætning eller faresymbol (37 %)
- Den norske specialmærkning for fosfat manglede for nogle produkter.
- Der var mangelfulde miljøoplysninger i punkt 12 i sikkerhedsdatabladet
- På nogle sikkerhedsdatablade var der ikke påført Produktregistreringsnummer

Alle kontrollerede sikkerhedsdatablade og etiketter var på norsk. Imidlertid viste kontrollen at mærkningen efter forordningen om vaske- og rengøringsmidler ikke var fulgt i alle virksomheder.

3.3 Finland

Finland har kontrolleret 258 produkter i detailhandlen. Af de 64 virksomheder der har markedsført disse produkter, er 10 (15,6 %) ikke anmeldt til Produktregisteret (KETU). Det blev undersøgt om produkterne var anmeldt til KETU-registeret og om oplysningerne på produkterne svarede til de oplysninger, der var anmeldt til KETU-registeret. Fejlene blev fordelt som følgende:

Tabel 3

Fejl	Procent
Produktet findes ikke i KETU-registret	23,3 %
Klassificeringen er ikke i overensstemmelse med klassificeringen i KETU-registret	22,1 %
R-sætningerne er ikke i overensstemmelse med KETU-registrets oplysninger	31,4 %
S-sætningerne eller specielle mærkningskrav er ikke i overensstemmelse med KETU-registrets oplysninger	41,9 %
Mærkningen er ikke på finsk/svensk	7,0 %
Mærkning ifølge vaske- og rengøringsmiddelforordningen mangler	13,2 %
Sikkerhedssætninger mangler	1,6 %
Advarselssymbol for synskadede(følbare) mangler	8,5 %
Øvrige (mindre) fejl.	60,5 %

Størstedelen af de øvrige fejl var, at advarselssymbolernes farve/størrelse ikke var i overensstemmelse med kemikalielovgivningen.

3.4 Danmark

Danmark har kontrolleret 11 virksomheder fordelt på 4 producenter og 7 importører. Produkterne er udtaget fra virksomhedernes hovedsæder, som ligger fordelt over hele landet. Hos virksomhederne er der udtaget et

bredt sortiment af deres bilplejeprodukter. Hos 4 virksomheder blev alle deres bilplejeprodukter til private udtaget, for de resterende 7 blev der foretaget en stikprøvekontrol. Virksomhederne blev udvalgt, så der blev repræsenteret så mange produkter på markedet som muligt.

Generelt er resultatet at klassificeringen og mærkningen efter 67/548/EØF og 1999/45/EF er i orden, dog blev der fundet mindre fejl, hvor virksomheden blev vejledt i reglerne på området. Ligeledes blev der fundet nogle produkter, hvor pH-værdien var under 2, og hvor produkterne ikke var mærket ætsende. For disse produkter blev det påbudt at mærke produkterne ætsende eller at indsende dokumentation, der dokumenterede, at produkterne ikke skulle mærkes ætsende.

Hovedparten af de fejl der blev fundet var, at mærkningen efter vaske- og rengøringsmiddelforordningen 648/2004/EF ikke var i orden. Danmark valgte at informere virksomhederne om reglerne og har indskærpet, at mærkningen skulle bringes i orden.

Der blev desuden fundet to produkter som ikke var klassificeret med risikosætning R- 65. "Farlig: kan give lungeskade ved indtagelse". Dette medfører, at produkterne skal være emballeret i en børnesikret emballage. Produkterne var i en emballage, der var forsynet med en spray anordning, som ikke var forseglet og kunne skrues af, således at der var risiko for at et barn kunne drikke indholdet.

Flydende stoffer og produkter som skal klassificeres sundhedsskadelige (Xn) på grund af fare for aspiration behøver ikke at få tildelt fareklassen sundhedsskadelig med risikosætning 65, når produktet markedsføres i en aerosolbeholder eller en beholder med forseglet sprayanordninger.

4. Konklusion

Resultatet har vist, at der i denne branche ikke er et særlig godt kendskab til reglerne om klassificering og faremærkning af kemiske stoffer og produkter samt til reglerne om udarbejdelse af sikkerhedsdatablade. Da produkterne ofte markedsføres til professionel anvendelse såvel som til privat brug, er det som regel næsten altid muligt at rekvirere et sikkerhedsdatablad på produktet. Der blev dog fundet en del fejl og mangler på sikkerhedsdatabladene og ofte var der ikke samstemmende oplysninger på etiketten og databladet og information givet til produktregisteret.

Vaske- og rengøringsmiddelforordningen 648/2004/EØF.

Kendskabet til denne nye forordning som trådte i kraft i marts 2004, har været mangelfuld i denne branche. Forordningen blev først implementeret i "produktforskriften" i Norge i marts 2006

Der blev fundet en del produkter, hvor branchen ikke mener at produkterne er omfattet af forordningens definition. Det er produkter beregnet til anvendelse til rengøringsformål, men ikke indeholder overfladeaktive stoffer.

Med hensyn til deklarereringen efter vaske- og rengøringsmiddelforordningens regler har der også været forskellige opfattelser af, hvorvidt oplysningerne på et produkts emballage kan anføres i sammenhæng med oplysningerne om sundheds- og miljøfare. Dette er blevet diskuteret i EU's arbejdsgruppe, som har vurderet at disse oplysninger skal anføres separat på emballagen.

Ang. pH-reglen

For produkter med ekstrem pH har man i branchen ikke været opmærksom på, at der gælder andre regler end de generelle beregningsregler, når der skal klassificeres og mærkes for ætsende egenskaber. Der er fundet flere produkter, hvor producenter og importører er blevet gjort opmærksom på, at der skal udføres yderligere test på produkterne, for at det kan vurderes om klassificeringen og mærkningen for ætsende egenskaber kan undlades.

Summary and conclusions

Supervisory authorities from the Nordic countries have completed a joint project for inspection and control of car-care products. The inspectors checked whether the products were being marketed in accordance with EU-harmonised legislation for the following areas:

- Classification and labelling.
- Safety data sheets.
- The Detergents Regulation.

A total of 396 products from 104 enterprises were checked.

The results has shown that this sector is not especially well acquainted with the regulations on classification and danger labelling of chemical products, nor with the rules on preparation of safety data sheets. As the products are often marketed for professional as well as private use, it is almost always possible to order a safety data sheet for the product. However, many errors and omissions were found in the safety data sheets and there were often inconsistencies between the information on the label and the data sheet and the information submitted to the product registers.

The majority of the products checked fell under the definition of detergents. The rules were changed in 2004 with the Detergents Regulation, applicable from 31 March of that year. This means that a number of errors have been found, in which the products have not been labelled with the special label to be stated according to the Regulation. The reason is that enterprises believe that the product is intended for use as a cleaning agent, but it does not contain surfactants. Therefore enterprises believe that products are not subject to the labelling requirements of the Detergents Regulation.

This has subsequently been clarified in the amendment to the Regulation of 20 June 2006⁷. This has meant that a number of the products checked do not meet the requirement on a declaration with special labelling when the product is marketed for washing and/or cleaning purposes. On this basis, it has been checked that products marketed as cleaning products and which do not contain surfactants also shall be labelled in accordance with the Detergents Regulation.

There were also differences in perceptions about the placing of the declaration according to the Detergents Regulation and whether informa-

⁷ Commission Regulation (EC) No 907/2006 of 20 June 2006 amending Regulation (EC) No 648/2004 of the European Parliament and of the Council on detergents, in order to adapt Annexes III and VII thereto

tion on a product's packaging can be stated with information about health and environment hazards. This has been discussed by EU working groups, who have decided that this information should be stated separately on the packaging.

A few products were found with an extreme pH value which had not been labelled as corrosive. Products with a pH value of less than 2 or more than 11.5 must generally be labelled as corrosive. However, according to the regulations on classification of products, specific tests can be carried out according to the criteria for corrosive properties in order to change this classification. The companies were told to change the danger labelling of these products.